

NOVOSTI

Župna je zajednica otvorena svima – Jezik koji svi razumiju

REGIONALNI SUSRET OSOBA S INVALIDITETOM ĐAKOVAČKO-OSJEČKE NADBISKUPIJE

Možeš li tvrditi da ljubiš Boga, a okrećeš glavu od bližnjega svoga? Empatija, solidarnost, volonterstvo, ljubav – samo su prazne riječi ako ih ne prate djela. Od prvih apostolskih vremena, živa i djelotvorna Crkva promiče ljubav prema čovjeku, a ona u svoj sadržaj upija sve riječi i svu terminologiju koja je nastajala i nastaje danas. Riječ je o jeziku ljubavi koji svi razumiju, o čemu dugi niz godina svojim predanim radom svjedoče povjerenici za pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji u Varaždinskoj biskupiji i Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, vlč. Leonardo Šardi i vlč. Alojz Kovaček.

05.09.2025. / 12:45 / Neno Kužina

Moliti se uči moleći, a ljubiti ljubeći

Krist je ljubav, a ne institucije. Kako se to i uz pomoć povjerenika očituje u Crkvi? Ima li u župnim zajednicama istinske, bezrezervne ljubavi prema svima?

„Župna zajednica, odnosno Crkva, sastavljena je od ljudi koji su živo kamenje i po njima se ostvaruje poslanje Kristove ljubavi. Budući da smo kao ljudi nesavršeni, pa onda i nesavršeni po pitanju ljubavi, uvijek ima prostora da župna zajednica raste na tome putu. Istinski slušatelj Kristove riječi radit će na sebi da njegova ljubav prema Bogu i bližnjemu raste do istinske i bezrezervne ljubavi. A upravo po istinskim slušateljima Kristove riječi, u župnim zajednicama možemo takvu ljubav prepoznati u djelovanju Caritasa i u drugim aktivnostima kojima je cilj da svaki čovjek osjeti pripadnost Crkvi koju je Krist ustanovio“, svjedoči vlč. Šardi.

Vlč. Šardi na ovoljetnom duhovnom susretu osoba s invaliditetom u Ludbregu

„Krist je svoj program izložio u govoru o blaženstvima na gori – riječi su to koje mnogi ne razumiju, a još teže prihvaćaju za program vlastitoga života. Osobe s invaliditetom pomažu nam i „provociraju“ nas da preispitamo smisao vlastitoga postojanja i djelovanja – svoju životnu ljestvicu vrijednosti. One od nas ne traže neko puko sažaljenje (to ih zapravo vrijeđa kao i svaku drugu osobu), nego prihvaćanje u ljubavi u svoj njihovoj različitosti. Prije svega, treba se suočiti sa vlastitim kompleksima i predrasudama, te razbiti strah u susretu s njima, jer straha u ljubavi nema, nego savršena ljubav izgoni strah i tko se boji, nije savršen u ljubavi. (usp. 1Iv 4.18) Tada dopuštamo mijenjanje mentaliteta i osoba s invaliditetom od objekta postaje subjekt i istinski svjedok naviještanja Radosne vijesti“, kazuje vlč. Kovaček koji nadalje tvrdi da nitko ne može dati ono što nema.

„Da bi imao, mora najprije primiti. U Hrvatskoj postoje eksperimentalni programi koji su usvojeni u nekim školama i one se nazivaju *Škola za život*. Cjeloživotna škola za nas je Evanđelje. Isusova riječ i njegov primjer Učitelja trajan su izvor nadahnuća svim svecima koji i nas pozivaju na nasljedovanje u ljubavi čak i prema neprijateljima. Istinski voljeti znači upoznati i prihvatiti drugoga kakav on jest. Moliti se uči moleći, a ljubiti ljubeći – kao što je Krist nas ljubio. To je prava mjera ljubavi.“

Nadbiskupijski susret osoba s invaliditetom u Vukovaru

Svaka osoba je bogatstvo

Velečasni Šardi je prošao brojne tečajeve da može uspostaviti komunikaciju s osobama oštećena sluha, vida, govora... „Svaka osoba je bogatstvo, prilika za rast. A osobitu priliku za rast pružaju osobe koje komuniciraju i svoju svakodnevicu žive ili promatraju na jedan drugačiji način. Upravo ta različitost govori nam o ljepoti Božje slike koja ne ograničava već daje različite vidike i mogućnosti ljudskog postojanja. Kroz hrvatski znakovni jezik naučio sam koliko je važan znak, dodir, ali i cjelokupna neverbalna komunikacija. Iako primarno svi komuniciramo znakovima, neverbalno se izražavamo kao djeca. Takva komunikacija je sastavni dio naše svakodnevice. Komunikacija s onima koji ne komuniciraju samo glasom najviše mi je posvijestila da u komunikaciji promatram cijeloga čovjeka i pozorno ga ‚slušam očima‘, što nerijetko nije slučaj u drugim oblicima komunikacije. Čini mi se da nitko nije pažljivije slušao Riječ Božju i tumačenje te iste Riječi od onih koji ne čuju i ne vide – u tim situacijama kao da doista nijedna Riječ ne pada ‚uz put‘ već sjeda duboko u srce i biva proživljena. I to ne samo od strane slušatelja, već i od mene koji ju prenosim“.

Sve što godinama kao povjerenik u Varaždinskoj biskupiji čini, župnoj zajednici daje novo lice. „Uz mnoštvo individualnih susreta i rada sa zasebnim grupama ovisno o njihovom invaliditetu, dobi i u njihovim civilnim udrugama, u posljednjim godinama razvila se zajednica za osobe s invaliditetom u sklopu

župne zajednice sv. Josipa u Varaždinu. Ime je dobila po slijepom prosjaku *Bartimeju*, a okuplja na tjednoj razini osobe s invaliditetom, članove njihovih obitelji i prijatelje koji u trosatnom druženju popiju kavu, razmijene riječ, imaju katehezu i slave euharistiju s članovima župne zajednice. Otvorenost župne zajednice kao i mnogih volontera najvažnija je infrastruktura koja nadilazi sve barijere i daje osjećaj prihvaćenosti onih koji dolaze na ove susrete.“

U varaždinskoj Župi sv. Josipa osobe s invaliditetom su i ministranti

Invalidnost nije Božja kazna

Statistika pokazuje da je u Hrvatskoj oko pola milijuna osoba s invaliditetom. „Obitelj je prva koja doživljava šok, stres pa i traumu zbog rođenja djeteta s teškoćama u razvoju ili invaliditetom. Nadalje, invalidnost je nešto što se svakomu može dogoditi. Teško je to prihvatiti osobi, ali i najbližima koji žive u okruženju te osobe. Zato je potrebno rušiti predrasude kod ljudi koje se pojavljuju u različitim oblicima, kao da je npr. riječ o ‚Božjoj kazni‘ ili kao da su ljudi sami krivi što su se našli u takvom stanju. Teško je i zamisliti kroz što sve ljudi moraju prolaziti kako bi nadvladali sve teškoće, da bi se pojavili u javnosti sa svojim invaliditetom. Mnogi ignoriraju njihovo postojanje jer oni ‚nisu korisni‘ i ‚produktivni‘ članovi društva, štoviše, samo su na ‚teret‘ i sebi i drugima.

Strah od nepoznatoga tjera ljude da podižu mentalnu ogradu između sebe i njih. To se na žalost događa i u pojedinim župnim zajednicama. Zato je jako važno ponajprije kroz molitvu i druženje duhovno ojačati osobe s invaliditetom i njihove obitelji, koje će se onda pojaviti pojedinačno ili kao zajednica u župi i na misnim slavljinama. Brojne zajednice ‚Vjere i svjetla‘ u našoj nadbiskupiji

pokazuju da su upravo one svojim aktivnim sudjelovanjem u liturgiji sposobne dati novi duhovni zamah cijeloj župnoj zajednici. Nije teško zamisliti kako npr. jedna slijepa osoba, kada pročita čitanje na Brailleevom pismu, utječe na sve prisutne u crkvi. Kada se probije led, ljudi ih upoznaju, prihvate i zavole. Ako župna zajednica ne bi bila otvorena prema takvim osobama, kako bi se mogla nazivati dijelom Kristove zajednice – Crkve?“, pita vlč. Kovaček.

Nadbiskupijski susret osoba s invaliditetom u osječkoj Župi sv. Ćirila i Metoda

Učiti o različitosti navještaja vjere

Je li potreban neki zaokret i na studijima teologije radi potpunije integracije osoba s invaliditetom ali i njihovih obitelji u Crkvu i društvo?

„Svakako da bi bilo dobro da se na studijima teologije progovara o različitosti navještaja vjere, budući da su primatelji tog navještaja i osobe koje koriste drugi jezik ili pak nemaju jednake mogućnosti razumijevanja navještaja te ga je potrebno prilagoditi kroz zvuk, sliku, znak“, smatra vlč. Šardi, dodajući kako treba priznati da mnogi vjeroučitelji koji rade u centrima za odgoj i obrazovanje, čine prekrasne stvari. Ali, koliko je još važnije da i jedan župnik, ispovjednik, duhovnik razumije i može u potpunosti uključiti osobu s bilo kojim invaliditetom u redovno slavlje sakramenata i da ga prati prema ostvarivanju svetosti svojega života.

Alojz Kovaček je 36 godina svećenik, a prije nekoliko dana postao je župnikom u Đakovu i nije mu poznato koje kolegije studenti teologije danas prolaze. „Znam da su đakovački bogoslovi aktivno uključeni u susrete osoba s invaliditetom što smatram jako važnim na putu rasta u vjeri i sazrijevanju na putu prema svećeništvu. Morao sam se kao svećenik i sam susresti sa svojim strahovima i kompleksima u prvim susretima s osobama s invaliditetom, kako bih bolje upoznao Božju mudrost i strpljivo nošenje križa kojega Isus od znaka prokletstva pretvara u znak blagoslova i spasenja.“

Velečasni Kovaček spreman je i za ples

Suvremeno društvo je puno deklaracija, konvencija, prava. Pravo je pitanje koliko je to prožeto ljubavlju prema pojedincu? „Postoje brojni zakoni i deklaracije koje propisuju određena prava osobama s invaliditetom. Nisu to ‚osobe s posebnim potrebama‘, kako ih mnogi nazivaju. To su osobe s istim potrebama kao i ostali ljudi, ali su zbog svoje invalidnosti ograničeni u njihovu ostvarenju“, tumači povjerenik Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Udruge čine lavovski posao

Brojne udruge u Hrvatskoj se načelno bave pravima osoba s invaliditetom, a što je realno na terenu? „Udruge doista nerijetko čine lavovski posao da bi osobama s invaliditetom omogućile dostojanstveni život i da bi one ostvarivale svoja prava. Problem nastaje kada su i udruge ovisne o tome hoće li im ili neće neki

projekt proći i hoće li biti sredstava da se osiguraju i zaposle pomoćnici u nastavi, asistenti, nabave prilagođena vozila za prijevoz osoba s invaliditetom i slično. Sigurno da ima još puno mogućnosti za razvoj mreže pomoći i za bolju i konkretniju pomoć osobama s invaliditetom.

U tom smjeru i Crkva može puno pomoći jer kao vjernici smo također pozvani osobe s invaliditetom prepoznati, uvažavati, promatrati ih jednakopravnim članovima društva i tako doprinijeti da i svako njihovo pravo bude ostvareno. Promjene kreću od nas“, mišljenja je povjerenik za pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji u **Varaždinskoj biskupiji**.

Je li se dvojici naših sugovornika bilo lako prihvatiti pastoralna osoba s invaliditetom? Kako komentiraju to da još brojne crkve nemaju rampe i pristup osobama s težim invaliditetom?

Crkva – dom za sve

„Uz već spomenute vlastite strahove i komplekse, dogodilo se nešto što mi je teško za objasniti“, priznaje vlč. Kovaček.

Povjerenik Kovaček na Regionalnom susretu osoba s invaliditetom Vinkovci-Borinci

„Kada se čovjek stavlja u službu takvim osobama, dobiva od njih više nego što daje! Kako nekome objasniti da su takve osobe u stanju čovjeka podići, ohrabriti, duhovno ojačati – čak i kada ništa ne govore? Mnoge od tih osoba

jednostavno zrače i svjedoče Božju ljubav, jer ih je On uzeo u svoju zaštitu. U našoj biskupiji je prije više od 20 god. osnovano Povjerenstvo za pastoral osoba s invaliditetom i članova njihovih obitelji. Brojni volonteri srcem su krenuli u taj organizirani pastoral i motivirani su kršćanskim duhom i živom vjerom u istinitost Isusovih riječi u koje su se i sami osvjedočili: „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni ste učinili.“ Lijepo je bilo kroz sve ove godine s njima surađivati.

Na inicijativu našega Povjerenstva, biskup Marin Srakić je uputio u srpnju 2004. svim župnicima naše biskupije zamolbu za izgradnju rampi – kako bi se osobama s invaliditetom omogućio pristup svim crkvama i pastoralnom prostoru u župi. Smatramo da je rampa trajni znak i svjedočanstvo vjere kako su osobe s invaliditetom dobro došle u crkvu! Mnogi župnici su ozbiljno pristupili ovom problemu i riješili ga, dok su se neki i oglušili na tu zamolbu smatrajući da takvih osoba valjda i nema u njihovoj župi. Nikada nije kasno da se krene. Potrebe su i očekivanja velika. Vjerujem da bi Crkva u Hrvata kroz ovaj organizirani pastoral mogla osvjetlati svoj obraz i učiniti ga prepoznatljivim u društvu.“

Osobe s invaliditetom i njihove obitelji u Župi sv. Josipa u Varaždinu

Vlč. Šardi želi da pastoral osoba s invaliditetom ne ostane samo na prigodnim misnim slavljinama već da se on utemelji kao redovni, svakodnevni pastoral u kojem osobe s invaliditetom mogu, poput svih ostalih vjernika, živjeti svoj duhovni život.

„Što se tiče arhitektonskih barijera, vjerujem da će se i one premostiti što ćemo više poticati i osnaživati osobe s invaliditetom da im je mjesto u župnoj zajednici. Vjerujem da će uskoro svaka crkva učiniti i taj korak dobrodošlice da

u nju, nesmetano, može ući i osjećati se kao u svom domu, svaka osoba bez obzira na svoj invaliditet. Trebalo je vremena da se razvije svijest o potrebi ovakvog pastoralnog djelovanja. Puno je ovdje pomogao i papa Franjo sa svojim porukama u sklopu Međunarodnog dana osoba s invaliditetom. Pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji djeluje i Pododbor za osobe s invaliditetom pri Vijeću za laike pa vjerujem da će se i s ove razine osnaživati i razvijati mnogi primjeri dobre prakse koji će omogućiti da Crkva postane dom za sve“, mišljenja je vlč. Šardi.

Tekst: Neno Kužina

*Fotografije: Povjerenstva za pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji
Varaždinske biskupije i Đakovačko-osječke nadbiskupije, Ured za medije
Varaždinske biskupije*

Tekst je dio novinarskoga projekta „Župna je zajednica otvorena svima“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Ključne riječi: [AEM](#) [Đakovačko-osječka nadbiskupija](#) [Neno Kužina](#)

[pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji](#) [Varaždinska biskupija](#) [vlč. Alojz Kovaček](#)

vlč. Leonardo Šardi

Stock images by DepositPhotos

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.

Sva prava pridržana © 2018 - 2025 Hrvatska katolička mreža